

podstawowa jednostka organizacyjna: **Wydział Pedagogiki**

kierunek studiów: **PEDAGOGIKA**

dyscyplina: **Pedagogika**

profil kształcenia: **ogólnoakademicki**

poziom kształcenia: **Studia pierwszego stopnia**

numer studiów*:
.....

Zajęcia	Kierunkowe efekty uczenia się	Treści programowe
MODUŁ: OPIEKA NAD DZIECKIEM I WSPARCIE RODZINY		
Zajęcia	Kierunkowe efekty uczenia się	Treści programowe
Wprowadzenie do specjalności	K_W01, K_W15 K_W18, K_U04 K_K03	Opieka nad dzieckiem jako moduł kształcenia na kierunku pedagogika – podstawy prawne, koncepcja i plan studiów, program kształcenia. Absolwent studiów w zakresie opieki nad dzieckiem i wczesnym wspomaganie rozwoju – zakres kompetencji, możliwości ich zdobywania, doskonalenia, możliwości zatrudnienia na rynku pracy. Dziecko i dzieciństwo jako kategorie konstytutywne w rozważaniach nauk społeczno-humanistycznych. Nurty badań nad dzieckiem i dzieciństwem (odniesienie do ogólnoakademickiego profilu studiów). Pedagogiczna perspektywa poznawania, rozwoju i wychowania małego dziecka. Wybrane instytucje opieki i wychowania małego dziecka – zadania i ogólna charakterystyka.
Opieka nad dzieckiem w dyskursie publicznym	K_W03, K_W11, K_U06, K_U17, K_K02	Dzieje wychowania w rodzinie jako podstawowym środowisku opieki nad dzieckiem - od starożytności do czasów nowożytnych. Opieka nad dzieckiem w poglądach wybranych myślicieli pedagogicznych od starożytności do czasów nowożytnych. Dzieje instytucjonalnej opieki nad dzieckiem na przestrzeni wieków. Dziecko, dzieciństwo i opieka nad dzieckiem jako przedmiot dyskursu (w tym dyskursu publicystycznego i akademickiego)
Konstruowanie projektu badań nad dzieckiem i dzieciństwem	K_W01, K_W12 K_KU05, K_U08, K_U10, K_K06, K_K08	Dziecko jako obiekt badań pedagogicznych. Konstruowanie projektów badań nad dzieckiem i dzieciństwem odpowiadających schematowi badań historycznych: Obraz dziecka i dzieciństwa. Znaczenie pedagogicznego, psychologicznego i socjologicznego kontekstu badań. Archiwum, źródła do badań, dokumenty, teksty kultury z przeszłości. Pytanie badawcze i dobór źródeł. Kontekst czasowy, przestrzenny i kulturowy analiz badawczych. Rzetelność badań i etyczne uwarunkowania postępowania badawczego. Niektóre schematy w badaniach nad edukacją, w szczególności jej zasadniczego podmiotu, jaki stanowi dziecko. Schemat studium przypadku w badaniach nad dzieckiem. Projekt badań własnych.

Świat społeczny dziecka	K_W05, K_W06, K_W10, K_U04, K_U15, K_K02	Świat dziecka, przestrzeń życia dziecka w kontekście zmian rozwojowych w okresie dzieciństwa. Społeczny kontekst rozwoju dziecka (dziecko – dorośli; rodzice – opiekunowie – rówieśnicy – społeczność lokalna). Dziecko a kreacja rzeczywistości społecznej. Znaczenie interakcji rówieśniczych. Miejsce dziecka w przestrzeni publicznej. Dziecko w świecie mediów. Wpływ nowoczesnych urządzeń elektronicznych na rozwój społeczny dziecka – „tabletowe dziecko”.
Wprowadzanie dziecka w świat wartości	K_W03, K_W04, K_U17, K_K02, K_K04	Aksjologiczne podstawy refleksji nad pedagogiką dziecka. Problematyka wartości i świata wartości. Tradycja, trwałość i zmienność świata wartości. Wartości uniwersalne. Środowisko rodzinne w procesie przekazu wartości. Rodzic jako personalny symbol wartości. Środowiska instytucjonalne w przekazie wartości. Wychowanie do wartości – współczesne dylematy. Implikacje pedagogiczne.
Kulturowa przestrzeń rozwoju dziecka	K_W03, K_W05, K_W15, K_U02, K_U15, K_K03	Kulturowe źródła rozwoju dziecięcego poznawania świata. Kompetencje kulturowe: przedmiot badań, wybrane koncepcje i stanowiska. Edukacja i kultura (relacje, modele pedagogii jako wybranych praktyk kulturowych) we wczesnej edukacji . Przemiany w sztuce, kulturze i edukacji. Implikacje dla pedagogów dziecięcych. Tradycja i dziedzictwo kulturowe. Wyzwania współczesnej edukacji kulturalnej (formalnej i nieformalnej).
Dydaktyka w zakresie edukacji i wczesnego wspomaganie rozwoju	K_W03, K_W09, K_U10, K_U22, K_K08	Dziecko – Dorosły. Specyfika dydaktycznej relacji diady podmiotów. Wybrane strategie myślenia dydaktycznego w opiece nad dzieckiem. Specyfika rozwoju dziecka w wieku 0-3 r. ż. Specyfika potrzeb edukacyjnych dziecka w wieku 0-3 r. ż. . Specyfika działań opiekuńczych i wychowawczych (od pielęgnacji i opieki do opieki i wychowania; wyzwania i zadania opiekunów-wychowawców; rola mass mediów – szanse i zagrożenia). Diagnozowanie zasobów dziecka i jego środowiska rozwoju (znaczenie poznawania dziecka dla projektowania działań wspierających jego rozwój; metody poznawania dziecka) Inspiracje dla konstruowania sytuacji edukacyjnych stymulujących rozwój dziecka(wykorzystywanie elementów wybranych metod i technik stymulujących rozwój dziecka). Analiza wybranych projektów dydaktyki w zakresie wczesnej edukacji
Podstawy pedagogiki zabawy i twórczości	K_W01, K_W02 K_U03, K_U09 K_U11, K_K03 K_K08	Geneza i podstawy teoretyczne pedagogiki zabawy i twórczości. Zabawa - ujęcia definicyjne, funkcje i rodzaje zabaw dziecięcych. Twórczość – ujęcia definicyjne, zakres znaczeniowy. Podstawowe metody pedagogiki zabawy w odniesieniu do pracy z dzieckiem w wieku 0-3 lat. Wybrane metody rozwijania myślenia kreatywnego i twórczego w odniesieniu do pracy z dzieckiem w wieku 0-3. Materiały do twórczych zabaw dziecięcych.

Emisja głosu w pracy z dzieckiem	K_W17, K_W22 K_U18, K_U19 K_K10	<p>Metodyka pracy z głosem (ćwiczenia oddechowe wzmacniające mięśnie oddechowe i kształtujące podparcie oddechowe, ćwiczenia fonacyjne i artykulacyjne, ćwiczenia dykcji: poprawne formowanie samogłosek i spółgłosek; praca z tekstem: łamańce językowe, recytacja tekstu z uwzględnieniem odpowiedniego tempa mowy, intonacji i barwy głosu, modulacji, artykulacji, akcentu)</p> <p>Podstawowa terminologia w zakresie emisji głosu</p> <p>Aparat mowy jako narzędzie pracy nauczyciela</p> <p>Budowa i fizjologia aparatu głosowego</p> <p>Mowa i śpiew - aspekty podobieństw i różnic</p> <p>Rodzaje głosu ludzkiego. Skala głosu.</p> <p>Patologia głosu i profilaktyka. Choroby głosu. Sposoby ograniczania wpływu stresu na głos.</p> <p>Błędy mowy.</p> <p>Zarys zagadnień z zakresu żywego słowa.</p>
Różnice indywidualne w rozwoju dziecka	K_W03, K_W05 K_U02, K_U03 K_U15, K_K02	<p>Wprowadzenie w problematykę rozwoju człowieka. Wyjaśnienie pojęcia rozwój. Determinanty różnic indywidualnych - wyjaśnienie wpływu czynników genetycznych vs środowiskowych.</p> <p>Wybrane teorie rozwoju psychicznego – ich znaczenie dla wyjaśniania różnic w rozwoju. Różnice indywidualne w rozwoju psychicznym – temperament jako modyfikator wpływów środowiskowych.</p> <p>Teorie inteligencji - spojrzenie na inteligencję z różnych perspektyw, różne rodzaje inteligencji, związki inteligencji z uwagą, pamięcią oraz procesami uczenia się u dzieci.</p> <p>Inteligencja a zdolności - funkcjonowanie osób z niskim poziomem inteligencji oraz osób wybitnie zdolnych.</p> <p>Style poznawcze dzieci – strategie uczenia się, myślenia, podejmowania decyzji i przetwarzania informacji a typy umysłu.</p>
Wczesna interwencja z profilaktyką zaburzeń rozwojowych dziecka	K_W05, K_W21 K_U01, K_U02 K_K02, K_K03	<p>Wprowadzenie w problematykę wczesnej interwencji i wspomagania rozwoju dziecka. Cele i możliwości wsparcia dziecka i rodziny oraz profilaktyki zaburzeń rozwojowych w ramach projektu „Za życiem.”</p> <p>Wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosprawnością lub zagrożonego niepełnosprawnością od pierwszych chwil życia – kryzys w rodzinie związany z narodzinami i diagnozą.</p> <p>Zasady pracy zespołu Wczesnego Wspomagania Rozwoju WWR.</p> <p>Rola specjalistów zespołu wczesnego wspomagania rozwoju i profilaktyki zaburzeń rozwojowych.</p> <p>Programy współpracy z rodzicami dzieci potrzebujących WWR.</p> <p>Wspomaganie rozwoju małego dziecka w jego najbliższym środowisku.</p> <p>Wspomaganie rozwoju psychomotorycznego metodą Dennisona.</p> <p>Wspomaganie więzi fizycznej i uczuciowej u dzieci i ich opiekunów jako działania profilaktyczne zaburzeń rozwojowych.</p> <p>Propozycje do pracy z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych.</p> <p>Ćwiczenia usprawniające bazowe układy zmysłowe.</p> <p>Pomoc dzieciom z problemami emocjonalnymi i trudnościami w zachowaniu.</p> <p>Programy interwencji wczesnodziecięcej.</p> <p>Opinia o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju – przykłady.</p> <p>Dokumentacja wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, w tym propozycja konstrukcji (schemat) indywidualnego programu interwencji wczesnodziecięcej dla dzieci z zaburzeniami w rozwoju</p>

Podstawy psychologii klinicznej i psychiatrii dziecięcej	K_W05, K_W22 K_U18, K_K02	Wybrane dziecięce zaburzenia emocjonalne: depresja; fobia szkolna, wybrane metody stosowane w terapii dzieci z zaburzeniami emocjonalnymi. Zespół nadpobudliwości psychoruchowej –charakterystyka dziecka nadpobudliwego; kierunki pomocy, wskazówki do pracy z dzieckiem z ADHD dla rodziców i nauczycieli. Agresja i zaburzenia zachowania – formy zachowań agresywnych i przemocy, kierunki pomocy, współpraca nauczycieli z rodzicami. Nieśmiałość u dzieci – obszary nieśmiałości, formy terapii dzieci nieśmiałych. Projektowanie zmian w przedszkolu/szkole i w środowisku rodzinnym wspierających rozwój dzieci z zaburzeniami rozwoju emocjonalnego i społecznego.
Propedeutyka pediatrii z elementami genetyki i neurologii	K_W05, K_W22 K_U18, K_U19 K_K10	Rozwój dziecka w aspekcie medycznym i społecznym oraz jego charakterystyka. Medyczne i społeczne nieprawidłowości w rozwoju dziecka – choroby wieku dziecięcego. Funkcjonowanie dziecka zdrowego i chorego w kontekście medycznym i społecznym. Elementy podstawowej opieki zdrowotnej dziecka. Profilaktyka chorób wieku dziecięcego.
Praca pielęgniacyjno-opiekuńcza z dzieckiem	K_W21, K_W22 K_U18, K_U19 K_K08, K_K10	Opieka i pielęgnacja – teoretyczne założenia. Zasady zdrowego trybu życia jako warunek zdrowego potomstwa. Przygotowanie do świadomego macierzyństwa. Higiena okresu prenatalnego. Pielęgnowanie dziecka zdrowego – (okres noworodkowy, niemowlęcy i poniemowlęcy). Pielęgnowanie dziecka chorego. Postępowanie w stanach nagłych i pierwsza pomoc. Standardy opieki okołoporodowej Standardy opieki i pielęgnacji małych dzieci w wybranych placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Akcesoria i pomoce do bezpiecznej opieki i pielęgnacji małego dziecka . Objawy, leczenie i zapobieganie najczęściej pojawiających się problemów zdrowotnych u małych dzieci, wynikających z nieprawidłowej pielęgnacji i opieki
Prawa dziecka z elementami prawa rodzinnego	K_W14, K_W23, K_U01, K_U12, K_U15, K_K04	Prawa dziecka w świetle Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. Podstawowe dokumenty prawne dotyczące opieki i wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka. Charakterystyka i analiza aktów prawnych w zakresie opieki i wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka. Prawa i obowiązki rodzica względem dziecka. Charakterystyka i analiza aktów prawnych prawa rodzinnego. Źródła prawa rodzinnego i zasady prawa rodzinnego. Prawo rodzinne i opiekuńcze w systemie prawa. Sądy rodzinne i inne instytucje powołane do ochrony prawnej rodziny. Władza rodzicielska (istota, powstanie, zakres oraz formy ingerencji w sferę władzy rodzicielskiej). Piecza zastępcza (rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze). Przysposobienie. Obowiązek alimentacyjny rodziców wobec dzieci.
Etyczne problemy współczesnego rodzicielstwa	K_W14, K_W19, K_U12, K_K04 K_K05	Rodzicielstwo jako przedmiot zainteresowań naukowych. Macierzyństwo w ujęciu aksjologicznym i etycznym. Ojcostwo w ujęciu aksjologicznym i etycznym. Etyka rodzicielska i jej charakterystyka. Wybrane elementy rodzicielskiej etyki opiekuńczej. Odpowiedzialność rodzicielska. Edukacja do etycznego rodzicielstwa.

Dziecko i rodzina w sytuacji trudnej	K_W21, K_W25, K_U20, K_U21, K_K04	Sytuacja trudna – rozstrzygnięcia terminologiczne. Dziecko w sytuacji separacji i rozvodu rodziców. Dziecko w sytuacji uzależnienia rodzica/rodziców. Rodzice w obliczu uzależnienia dziecka. Zagrożenia i konsekwencje dla dziecka i rodziny. Dziecko doświadczające przemocy w rodzinie. Dziecko i rodzina w sytuacji nieuleczalnej choroby członka rodziny. Dziecko i rodzina w obliczu śmierci i żałoby w rodzinie. Dziecko i rodzina w obliczu zagrożeń przestrzeni cyfrowej. Pomoc rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych – wspieranie rodziny. Wybrane modele wsparcia rodziny w sytuacji trudnej.
Systemowa koncepcja środowiska rodzinnego z elementami oddziaływania rehabilitacyjno-wychowawczego	K_W06, K_W21, K_U10, K_U21, K_K08	Rodzina jako system więzi społecznych i emocjonalnych. Rodzina jako środowisko wychowawcze. Pedagogiczna typologizacja rodzin. Dzieci z globalnymi zaburzeniami rozwoju. Różne formy niepełnosprawności intelektualnej i towarzyszące temu zmiany w innych sferach funkcjonowania. Dziecko niepełnosprawne ruchowo w rodzinie. Dziecko niewidome. Dziecko niesłyszące i słabosłyszące. Dziecko zdolne i wybitnie zdolne. Najczęstsze zaburzenia emocjonalne we wczesnym dzieciństwie – reaktywne zaburzenia przywiązania, zaburzenia lękowe i obsesyjno-kompulsyjne, zaburzenia nastroju, depresje, manie i zaburzenia afektywne dwubiegunowe. Zespół nadpobudliwości psychoruchowej oraz zaburzenia zachowania Formy wspierania rodziny (praca z rodziną; pomoc w opiece i wychowaniu dziecka). Asystent rodziny. Pomoc rodziny wspierającej. Placówka wsparcia dziennego.
Wczesne wspomaganie rozwoju mowy dziecka z elementami profilaktyki logopedycznej	K_W05, K_W20, K_W22, K_U18, K_U19, K_K01	Rozwój mowy – terminologia, tradycyjne i strukturalistyczne periodyzacje rozwoju mowy Podstawowe zaburzenia rozwoju mowy na podstawie wybranych klasyfikacji – opóźniony rozwój mowy, dyslalia, jąkanie wczesnodziecięce. Wybrane zagadnienia terapii logopedycznej na tle oddziaływania i profilaktyki logopedycznej Instytucje wsparcia zakresie profilaktyki logopedycznej.
Rozwijanie kompetencji poznawczych i komunikacyjnych dziecka	K_W08, K_U01 K_U07, K_K01	Diagnozowanie wybranych aspektów środowiska wychowawczego rodziny w kontekście tworzenia dzieciom warunków do prawidłowej realizacji kolejnych zadań rozwojowych przypadających na wiek 0-3. Obszary rozwoju małego dziecka i sposoby wspomaganie kompetencji komunikacyjnych i poznawczych. Diagnoza zasobów i trudności rozwojowych małego dziecka z uwzględnieniem sfery najbliższego rozwoju. Nabywanie umiejętności opracowywania indywidualnych programów pracy z dzieckiem i rodziną.

Podstawy komunikacji alternatywnej i wspomagającej	K_W08, K_W22 K_U07, K_K07	<p>Możliwości i proces komunikowania się ludzi. Niepełnosprawność a komunikacja. Przyczyny barier komunikacyjnych - grupy użytkowników AAC. Tekst łatwy w czytaniu AAC - komunikacja alternatywna i wspomagająca. Wybrane metody komunikacji alternatywnej wspomagającej. Wspomaganie komunikacji osób z uszkodzonym słuchem. Wspomaganie komunikacji osób niewidomych i głuchoniewidomych. Wspomaganie komunikacji osób z afazją. Wspomaganie komunikacji osób z autyzmem.</p>
Trening interakcji i umiejętności wychowawczych	K_W08, K_U07, K_K09	<p>Wzajemne poznawanie się uczestników warsztatów. Poszerzenie wiedzy na temat procesu wychowania. Rola Dorosłego: projektowanie przestrzeni wychowania, kompetencje pedagogiczne. Znaczenie emocji w procesie wychowania. Bariery stosowane w komunikacji werbalnej i niewerbalnej. Wybrane sposoby oddziaływań wychowawczych.</p>
Metody wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka z elementami integracji sensorycznej	K_W05, K_W21 K_W22, K_U01 K_U11, K_K03	<p>Propedeutyka wczesnego wspomaganie rozwoju (WWR)- definicja, cele, funkcje, zasady, Zespół WWR, zasady prawne. Istota i znaczenie WWR w życiu dziecka. Etapy życia rodziny – szanse i zagrożenia. Charakterystyka faz wczesnego rozwoju człowieka (okres prenatalny, wczesne i średnie dzieciństwo), rozwój psychomotoryczny dziecka, kamienie milowe. Wspomaganie rozwoju niemowląt i małych dzieci – szanse, zagrożenia, trudności. Metody pielęgnacji małego dziecka stymulujące jego prawidłowy rozwój. Wybrane metody WWR. Wieloprofilowość oddziaływań w WWR. Rola rodzica i terapeuty we wczesnym wspomaganie rozwoju. Współpraca rodzic – dziecko – terapeuta w ramach WWR. Teoria integracji sensorycznej – podstawowe zagadnienia. Metoda integracji sensorycznej w WWR. Diagnoza i terapia zaburzeń integracji sensorycznej/ przetwarzania sensorycznego. Zasady tworzenia i analiza programów wczesnego wspomaganie rozwoju Zaburzenia i opóźnienia w rozwoju a podejmowane działania terapeutyczne Wybrane metody WWR w praktyce terapeutycznej Zachowania dziecka a problemy sensoryczne Wywiad z rodzicem – warsztat analizy i wyciągania wniosków Formularze, listy kontrolne oraz narzędzia praktyczne dla nauczycieli i rodziców \ Rola obserwacji działań spontanicznych oraz kierowanych w diagnozie integracji sensorycznej Animowanie działań wspomagających rozwój dziecka Aranżacja przestrzeni terapeutycznej Ćwiczenia, zadania, aktywności i zabawy terapeutyczne w integracji sensorycznej Praca terapeuty na sali integracji sensorycznej, pomoce terapeutyczne Zajęcia WWR z elementami integracji sensorycznej indywidualnie dostosowane do potrzeb dziecka</p>

Konstruowanie indywidualnych programów wspomaganie rozwoju dziecka	K_W07, K_W16 K_W24, K_U03 K_U13, K_U22 K_K08	Niepełnosprawność, dziecko niepełnosprawne. Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka. Rozporządzenie w sprawie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka. Dokumentacja wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka. Organizacja wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka. Zespół wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka. Program wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka. Konstruowanie programów wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka
Metodyka pracy w zakresie opieki i wielostronnego rozwoju dziecka	K_W09, K_W13 K_W16, K_U01 K_U09, K_U10, K_U22 K_K07, K_K08	Gry i zabawy ruchowe. Literatura dziecięca. Muzyka i taniec. Plastyka i technika. Elementy terapii przez sztukę. Stymulowanie rozwoju poznawczego, motorycznego, emocjonalnego i społecznego dziecka poprzez sztukę.
Gimnastyka korekcyjno-kompensacyjna i rehabilitacja ruchowa dziecka	K_W21, K_W22 K_U11, K_U13 K_K10	Rozwój postawy ciała w filo i ontogenezie. Postawa prawidłowa i jej cechy oraz znaczenie dla zdrowia. Rozwijanie ćwiczeń kształtujących nawyk prawidłowej postawy Klasyfikacja wad postawy ciała Anatomiczno-fizjologiczne podstawy ćwiczeń korekcyjnych. Biomechaniczne podstawy ćwiczeń korekcyjnych. Etiologia różnych wad postawy ciała. Ćwiczenia zalecane i zabronione w poszczególnych wadach postawy ciała. Charakterystyka poszczególnych wad postawy ciała. Rehabilitacja w Polsce i na świecie.
Współpraca z instytucjami pomocy i wsparcia dziecka i rodziny	K_W07, K_W14 K_U02, K_U09, K_U14, K_U22, K_K08	Wybrane instytucje pomocowe wspierające dzieci (i ich rodziny): – poradnie psychologiczno-pedagogiczne, – placówki opiekuńczo-wychowawcze różnego typu; – ośrodki pomocy społecznej; – placówki wspierające zdrowie psychiczne dzieci (poradnie zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży); – Rzecznik Praw Dziecka; – Telefon Zaufania dla dzieci i młodzieży. Wybrane świadczenia pomocowe wspierające rodziny z dziećmi.
Warsztat zajęć opiekuńczo-wychowawczych	K_W16, K_U09, K_U22, K_K08	Miejsca przyjazne małym dzieciom i rodzinom z małymi dziećmi. Formy, metody i techniki pracy stosowane w wybranych miejscach przyjaznych małym dzieciom i rodzinom z małymi dziećmi. Animacja – zadania praktyczne w wybranym miejscu przyjaznym małym dzieciom i ich rodzinom. Formy, metody i narzędzia pracy z małym dzieckiem. Przygotowywanie i realizacja scenariusza zajęć z małym dzieckiem, z wykorzystaniem odpowiednich metod, środków i pomocy - pobudzających kreatywność i wpływających pozytywnie na rozwój dziecka na różnych płaszczyznach.

* wypełnia DJiOK

.....
Podpis prodziekana/z-cy dyrektora
podstawowej jednostki organizacyjnej